

A Földre szállt angyal - Cziráky Margit

Fertőszéplak és Hegykő között a kiserdőben van egy fekete márvány obeliszk. A félbetört oszlop egy félbetört életet szimbolizál, Cziráky Margitét. Bár az emléktábla hiányzik már, vandál kezek leverték, a környék lakossága még mindig őrzi a nemes szívű asszony emlékét. A Földre szállt angyal, mondták róla kortársai. Nem csak szép és művelt volt, hanem irgalmas szívű és jóságos is. Mikor 1898-ban a herceg elvette feleségül a grófkisasszonyt, többek között a Mikszáth Kálmán szerkesztette Országos Hírlap számolt be erről és méltatta az asszonyt. A cikk kiemeli, hogy olyan mély tudással rendelkezett a magyar történelem terén, hogy még a tudósokat is ámulatba ejtette. Igazi szerelemi házasság volt, amibe halálos ágyán a herceg édesapja is végül beleegyezett, mert Cziráky Margit csak grófnő volt. Morganatikus házasságnak nevezik a rangon aluli házasságkötést és úgy tudom halála után ezért nem helyezték Margitot a kimartoni családi sírboltba. Így keletkezett viszont Eszterháznál a csodálatos sírdomb, mely méltó emléket állít Margitnak és a később idetemetett hercegnek. Egyszerű fehér kereszt mély zöld bukszus keretben, sírjukat pedig a Margit csodálatos rózsái borítják lugas szerűen. Az uradalom tisztikara pedig ott állított emléket, ahová oly szívesen járt ki Cziráky Margit. Az obeliszk eltűnt felirata így szólt: "Főméltóságú Herczeg Esterházy Miklósné született Cziráky Margit Grófnő. Kegyelmes Herczeg Asszonyunk örökké áldott emlékének maradandó hálás kegyelettel emelte az eszterházi hercegi uradalom tisztikara 1911. VII. 18."

Az esterhazy-kastely.com így ír róla: "Fiatal volt, vidám és jólelkű, ahogy magát jellemezte „mozgékony, tevékeny, kapitány asszony”.

Grófkisasszonynak született, a hercegi család rosszállása ellenére kötött házasságot Esterházy Miklós herceggel 1898 november 16-án. Boldog házasságukból öt gyermek született. 1901-ben Dr. Kokas Lajos segédkezett Cziráky Margit szülésénél, ekkor született Pál nevű fia. A Herceg telket adományozott Kokas Lajosnak, hogy azon kórházat építhessen. ... Az ötödik gyermekének születése után két héttel, harminchat évesen halt meg.

A házaspár munkálkodásának eredményeként a XIX-ik század fordulóján érte meg Eszterháza (Fertőd) második fénykorát, aminek felújítására a fiatalasszony teljes hozománya ráment. A környéken ma is legendák keringenek szépségéről, kedvességéről, életszeretetről, és jóságáról, amellyel az elesetteket támogatta.

Gyermekei neveléséről való hitvallása minden szülő és pedagógus számára példaképpül szolgálhat. Ahogy maga mondta „jó katolikus, önzetlen, hasznos magyar embereket” kíván nevelni, „kik hazájuknak hasznára válhatnak, amellet, hogy a nyelveket sem hanyagolják el, és a testi edzésnek is legyen hely adva”. Rebbenésnyi rövid élete elég volt ahhoz, hogy az emberek száz év elmúltával is szeretettel adózzanak az emlékének, és mind a mai napig Margit napon a Fertőd-Süttőri templomban érte szóljon a harang. Végakarátának megfelelően Eszterháznál helyezték örök nyugalomra, amit annyira szeretett, az égererdő felé kint a szabadban, ahonnan a tavat és a Hanságot látni. Sírját kívánsága szerint egyszerű fehér kereszt jelzi. Az 1913. október 12-én alapított csornai kórházat Cziráky Margitról nevezték el Margit Kórháznak."

Vándor, ha Hegykő és Fertőszéplak között jársz, állj meg egy kicsit, keresd meg a ligetben az emlékművet és imádkozz e csodálatos asszony lelki üdvéért.

Taschner Tamás 2014

Sopron másképp - idegenvezetés és élménytúrák Sopronban és a Fertő-tájon!